

SKYGGERAPPORT PÅ KØBENHAVNS KOMMUNES HANDLINGSPLAN FOR IMPLEMENTERING AF VERDENSMÅLENE

OKTOBER 2018

REDIGERING : FN-forbundet København Ditte Ingemann, Johanne Storgaard Brok og Sumra Tanweer

DESIGN : Lauren Shevills

Oktober 2018

BIDRAGSYDERE

RAPPORTEN ER STØTTET AF
HERMOD LANNINGS FOND

INDHOLD

	FORORD	07		
	AFSKAF FATTIGDOM	12		MINDRE ULIGHED
	Mål 1: Kirkens Korshær			Mål 10: MINO Danmark
	STOP SULT	14		BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND
	Mål 2: FødevareBanken			Mål 11: Miljøpunkt Indre By & Christianshavn
	SUNDHED OG TRIVSEL	16		ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION
	Mål 3: Fitforkids & Girl Talk			Mål 12: FødevareBanken & Tænk tanken FREJ
	KVALITETSUDDANNELSE	18		KLIMAINDSATS
	Mål 4: Dansk Flygtningehjælp Integration			Mål 13: Miljøpunkt Indre By & Christianshavn
	LIGESTILLING MELLEM KØNNENE	20		LIVET I HAVET
	Mål 5: Everyday Sexism Project DK			Mål 14: Danmarks Naturfredningsforening København
	RENT VAND OG SANITET	22		LIVET PÅ LAND
	Mål 6: Miljøpunkt Nørrebro			Mål 15: Amager Fælleds Venner
	BÆREDYGTIG ENERGI	24		FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER
	Mål 7: VedvarendeEnergi København			Mål 16: Landsforeningen LIVSVÆRK
	ANSTÆNDIGE JOB OG ØKONOMISK VÆKST	26		PARTNERSKAB FOR HANDLING
	Mål 8: Landsforeningen af fleks- og skånejobbere			Mål 17: FN-forbundet København
	INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR	28		OM BIDRAGSYDERNE
	Mål 9: Cyklistforbundet København			44

FORORD

Da 2030-dagsordenen, Verdensmålene for Bæredygtig Udvikling, blev vedtaget i FN i 2015, gav det os alle en mulighed for sammen at sikre en mere bæredygtig og retfærdig verden. Tidligere handlingsplaner og agendaer fra FN har for nogle kunne virke for storpolitiske og fjerne, men den nye farverige platform som Verdensmålene er, har været en øjenåbner for mange borgere for, hvordan vi sammen kan løfte i flok. Folk deler glædeligt med hinanden, hvad der skal til for at spare på verdens ressourcer, flere børn lærer om klimatiltag, og grøn bæredygtighed er for mange blevet det nye sort. Men det er ikke nok. Vi ved, at Verdensmålene ikke kan nås af individer, men skal nås i flok, og at det ikke mindst skal ske med mere tværfagligt samarbejde mellem beslutningstagere, den private sektor og civilsamfund.

Københavns civilsamfundsorganisationer nyder også godt af Verdensmålene, som er afgørende for vores virke. Enten som pejlemærke for fremadrettede tiltag eller som ramme for, hvad vi altid har arbejdet for og dermed allerede bidrager til for en mere bæredygtig verden. Derfor imødekommer vi naturligvis også, at Københavns Kommune prioriterer Verdensmålene og deres implementering med en konkret handlingsplan. Det sender et stærkt anerkendende signal om, hvor afgørende denne dagsorden er, og at der selv på lokalt plan kan være meget at bidrage med til dens opnåelse. Set i lyset af at Verdensmålene blev til gennem massiv inddragelse af diverse aktører og fokus på partnerskaber, er det bemærkelsesværdigt at

civilsamfundet ikke blev inddraget i udarbejdelsen af Københavns Kommunes handlingsplan. Det er bekymrende, hvis vi skal nå den ambitiøse dagsorden, der kræver hurtig og effektiv handling. Derfor har vi udarbejdet denne skyggerapport, hvor vi giver beslutningstagerne på Københavns Rådhus m.fl. et par anbefalinger med på vejen. Vi håber, at de efter at have læst den, vil tage imod opfordringen til et stærkere fremtidigt samarbejde mellem beslutningstagere, civilsamfund, privatsektor og andre aktører. Både for at sikre en mere bæredygtig by, men også for at udnytte potentialet om nytænkning på tværs, som denne dagsorden byder ind med.

Hvis Verdensmålene skal tages seriøst, og ønsket om dens implementering er oprigtigt, må vi vige bort fra 'business as usual' og fremme nytænkning og innovative tiltag. Det starter med et stærkere samarbejde på tværs af sektorer og med et sigte på at undgå gammeldags silotænkning. Vi skal turde tage chancer, tillade nye tiltag og sammen være mere modige end før. På den måde lever vi op til Danmarks løfte til FN og verdenssamfundet om sammen at opnå en mere bæredygtig verden. Vi imødekommer Københavns Kommunes ønske om at ville bakke Danmark op om dette løfte, da opnåelse af Verdensmålene indebærer, at der skal sættes ind på alle planer fra globalt til lokalt. Derfor skal det sikres, at alle får del af denne dagsorden. Så lad os stå sammen og gøre Verdensmål til hverdagsmål.

Ditte Ingemann
Forkvinde, FN-forbundet København

OPBYGNING & METODE

Denne rapport er blevet til på initiativ fra FN-forbundet København, og er skrevet sammen med 15 andre københavnske civilsamfundsorganisationer. Der er to formål med skyggerapporten. Det primære formål er at bidrage med et konstruktivt input til Københavns Kommunes handlingsplan for implementeringen af verdensmålene i håbet om en stærk realisering af Verdensmålene. Det andet formål er at bruge initiativet som springbræt til at samle det københavnske civilsamfund mere end hidtil. Rapporten er bygget op med indledende introduktion og overordnede anbefalinger, og derefter 17 kapitler, et per verdensmål. Den indledende del og kapitel 17 er skrevet af FN-forbundet København, og de resterende kapitler er skrevet af de enkelte organisationer. Hver organisation står til ansvar for eget indhold og anbefalinger for hver deres kapitel.

Rapporten er udsprunget af inspiration fra det nationale civilsamfunds skyggerapport på regeringens handlingsplan for implementering af verdensmålene, skrevet af Globalt Fokus og 92-gruppen samt deres medlemmer i foråret 2018. Vi er enige i, at hvis der oprigtigt ønskes en stærk realisering af Verdensmålene, bør alle aktører inddrages. Idet vi som civilsamfundsorganisationer er talerør for en bred skare af København og dets brugere, dertil også grupper og områder med særlige behov, betragter vi det som afgørende, at vi bliver involveret, så *no one is left behind*.

Det er første gang, at et sådant initiativ finder sted på lokalt plan. Idet det københavnske civilsamfund ikke på samme måde som det

nationale har paraplyorganisationer eller base for fælles samling, er der blevet taget kontakt til enkelte organisationer baseret på, hvordan deres virke afspejlede det enkelte verdensmål. Denne mapping-proces har resulteret i et stærkt hold bag rapporten, og til fremtidige initiativer imødekommer vi også meget gerne flere lokale organisationer. Processen har budt på et enkelt fællesmøde og efterfølgende god kommunikation med sparring mm. FN-forbundet København har efterfølgende stået for redigering, korrekturlæsning og design.

På baggrund af forfatternes ekspertise, vurderer vi Kommunens målsætninger inden for vores respektive Verdensmål. Vi reflekterer over, hvorvidt vi mener at Kommunens tiltag er tilstrækkelige ambitiøse eller realistisk opnåelige i forhold til vores kendskab til byens behov. På den baggrund bidrager vi med anbefalinger til bedst mulig opnåelse af Verdensmålene i København.

Resultatet er en rådgivende rapport, der opfordrer Københavns Kommune til at medtænke listede anbefalinger i håbet om en bedst mulig implementering af verdensmålene på lokalt plan. Rapporten vurderer dermed udelukkende Københavns Kommunes indsatser og visioner for de udfordringer, vi i det lokale civilsamfund ser blandt borgerne og i byen, og den baseres dermed ikke på sammenligning med andre kommuner eller lokalsamfund.

OVERORDNEDE ANBEFALINGER

MERE INDDRAGELSE AF CIVILSAMFUNDET

Verdensmålene er kendt som den mest ambitiøse plan nogensinde. Processen bag denne vedtagelse inkluderede alverdens aktører, hvori vigtigheden af at involvere civilsamfundet blev kraftigt understreget. Til opnåelse af Københavns Kommunes ønske om at implementere Verdensmålene på lokalt plan, kræver det en medtænkning af hele forståelsen ved denne dagsorden, og dertil en større inddragelse af civilsamfundet. Vi mener ikke, at en høring efter udkast på handlingssplanen er tilstrækkelig inddragelse af civilsamfundet, men derimod bør Styrelsesloven § 17 stk. 4 om ”at nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemt hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner” anvendes.

Medtænkes nedenstående anbefalinger, mener vi, der vil fremkomme mere gennemsigthed omkring Kommunens arbejde med Verdensmålene, samtidig med at det vil løfte Kommunens eget ønske om, at borgerne får mere ejerskab over dem.

- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune i langt højere grad prioriterer at inddrage de lokale civilsamfundsorganisationer i implementeringen af Verdensmålene på lokalt plan for på den måde at sikre, at viden og ekspertise om borgernes udfordringer og behov bliver anvendt eller medtænkt bedst muligt.
- **Vi anbefaler** dertil, at Københavns Kommune anvender § 17 stk. 4 og nedsætter en multi-stakeholder platform, hvor civilsamfund og andre ikke-statslige aktører løbende kan bidrage til Kommunens arbejde. Ud fra initiativet til denne rapport er der allerede basis for en sådan platform.

STÆRKERE POLITISK NYTÆNKNING

Verdensmålene fungerer som et springbræt til politisk nytænkning for, hvordan der bedst muligt sikres en bæredygtig fremtid. Københavns Kommune vil efter eget udsagn anvende Verdensmålene til at løfte og formidle eksisterende såvel som nye bæredygtighedsindsatser og i den sammenhæng tænke på tværs af siloer. Når Kommunen med inspiration fra andre offentlige myndigheder vil gå forrest i arbejdet med at inkludere Verdensmålene i politikudvikling, mener vi at det er uambitiøst kun at have Verdensmålene som vejledende for deres politik- og strategiudvikling.

- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune nedsætter et 2030-netværk på Rådhuset som set på Christiansborg, hvor samtlige politiske partier er repræsenterede og samarbejder om implementeringen af Verdensmålene på tværs af partier og udvalg.
- **Vi anbefaler**, at Verdensmålene og ønsket om deres realisering medtænkes konsekvent ved implementering af ny lovgivning, tiltag mm. og ikke blot som et vejledende element.
- **Vi anbefaler**, at Verdensmålene tænkes på tværs af instanser og ikke ud fra ’business as usual’. De 17 Verdensmål hænger sammen og den endelige dagsorden lykkes først, når alle målene er opnået. Der er derfor behov for, at Verdensmålene lader os tænke tværfagligt, således at vi i arbejdet for en mere bæredygtig by forstår styrken ved sammenhængen. Fx ved at bedre adgang til uddannelse reducerer ulighed og skaber mere videns kapacitet til udvikling af grøn energi mm.

VÆRKTØJER & TYDELIGHED FOR IMPLEMENTERING

For bedst mulig gennemsigtighed og tydelighed omkring resultater og fremskridt for en mere bæredygtig by, ser vi gerne en klarere præcisering af, hvordan Kommunens handlingsplan sikres implementeret. I handlingssplanen omtales et værktøj, der ved udfærdigelsen af relevante, nye politikker og indsatser kan hjælpe til at vurdere på målene. Det lovedes ligeledes, at der vil blive udviklet en guide til, hvordan borgere, institutioner, virksomheder og forvaltninger kan benytte målene i deres daglige arbejde og hverdag. For det første er der så vidt vi er orienterede hverken fremkommet værktøj eller guide endnu. For det andet mener vi, det er tiltag, hvor det er åbenlyst at inddrage civilsamfundet og deres ekspertise. Derudover mener vi, at Kommunen bør lade sig inspirere af regeringen, der har anmodet Danmarks Statistik om løbende status for implementering.

- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune prioriterer at inddrage civilsamfundet i udarbejdelsen af værktøj og guide i en proces, hvor begge snarest fremkommer, så der sikres bedst mulig opnåelse af og tydelighed omkring ønskede resultater for en mere bæredygtig by.
- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune evt. i samarbejde med Kommunernes Landsforening, laver et samarbejde med Danmarks Statistik for bedst mulig måling af implementering af Verdensmålene på lokalt plan.

STØRRE UDBREDELSE AF DEN BÆREDYGTIGE DAGSORDEN

Vi imødekommer Københavns Kommunes nylige støtte til Oxfam IBIS' Charter for Skatetryfri Kommuner, som indirekte bidrager til mange af visionerne bag Verdensmålene, men især til mere lighed. Vi ser gerne, at Kommunen støtter lignende tiltag, der også kan inspirere udadtil og på internationalt niveau til andre byer. Det ville styrke Kommunens ønske om, at København skal være en af de byer, som påvirker verdens bæredygtighed mest. Dertil ser vi gerne yderligere målsætninger for Kommunen.

- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune styrker arbejdet med Verdensmålene på lokalt plan endnu mere ved at benytte deres position i Kommunernes Landsforening til at tage initiativ til flere tiltag.
- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune støtter, at endnu flere kommuner udarbejder handlingsplaner for implementering af Verdensmålene, fx via venskabskommuner der løbende kan søge råd og sparring hos hinanden for at sikre den bæredygtige dagsorden.
- **Vi anbefaler**, at Københavns Kommune prioriterer en større indsats for at sprede budskabet om Verdensmålene til befolkningen via yderligere offentlig tilgængelig information, promovering og kampagner i gadebilledet og blandt borgerne.

VERDENSMÅL 1: AFSKAF FATTIGDOM

1 AFSKAF
FATTIGDOM

FOKUS: FATTIGDOM GÅR I ARV OG FATTIGDOM EKSKLUDERER.

FORFATTER: KIRKENS KORSHÆR

Inden år 2020 skal København have en plan for, hvordan vi afskaffer fattigdom, både ved at sikre, at vi ikke får flere nye fattige og ved at hjælpe de nuværende fattige ud af fattigdommen inden 2030.

I Danmark er fattigdom den enkeltes problem, og det er forbundet med stor skyld og skam at være fattig, når andre ikke forstår hvorfor. Derfor fører fattigdom til eksklusion ikke blot pga. manglende økonomiske muligheder, men også fordi der mangler forståelse.

Københavns Kommune peger selv på ulighed i sundhed, men der er også ulige adgang til sociale ydelser. De mest udsatte kan ikke navigere i et kompliceret socialsystem, og der er sjældent mulighed for "håndholdte løsninger". Derfor får de ikke de ydelser, de har brug for. Der skal etableres adgange, så det også er muligt for de mest udsatte at være i dialog med Kommunen. Dette skal ske med civilsamfundsorganisationerne, der har stor erfaring med problemerne, men også med hvad, der kan være løsninger.

Indsatsen mod fattigdom starter med effektivt at bekæmpe tilgangen af nye fattige, hvad enten det skyldes størrelsen på sociale ydelser, dyre boliger, livskriser, sygdom eller andet. Her skal der være særligt fokus på, at børn ikke lever hele barn- og ungdommen i fattig-

dom. Og det er ikke nok at sikre stabil skolegang og videreuddannelse. Barndommen og ungdommen er meget mere end skole. For fattige børn er det svært at have venskaber, da disse ofte bygger på materiel og økonomisk formåen. De føler sig altid anderledes og udenfor. Her kan civilsamfundsorganisationer hjælpe med at lave fællesskaber, der bygger på andre værdier og bygge bro mellem forskellige ungdomskulturer.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

*Færre børn vokser op i fattigdom
Der er færre hjemløse københavnere
Mindske ulighed i sundhed for socialt udsatte københavnere og københavnere med handicap.*

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen hvert år medtager et socialt bæredygtigheds-barometer i Forslag til Budget.
- At Kommunen etablerer en tværfaglig enhed til bekæmpelse af fattigdom, hvor sagsbehandlere mv. får større frihed til at finde indsatser, der virker for den enkelte.
- At Kommunen inddrager civilsamfundsorganisationer, da de har langt bedre forudsætninger for at skabe langvarige relationer og først slippe, når den enkelte ønsker det.

FORFATTER: WINNIE BERNDTSON

VERDENSMÅL 2: STOP SULT

2 STOP
SULT

FOKUS: SAMARBEJDE MED OG UNDERSTØTTELSE AF CIVILSAMFUNDET

FORFATTERE: FØDEVAREBANKEN

Til opnåelse af Kommunens mål om bl.a. bedre folkesundhed i forbindelse med fødevarer og ernæring, bør der handles mere målrettet ud fra det potentiale, der er i overskudsfødevarer, så det udnyttes bedst muligt. Ikke mindst i et forstærket samarbejde med civilsamfundsorganisationer.

Under kapitel 2 nævnes delmål 2.1 dog ikke, som er yderst relevant for Københavns Kommune eftersom Kommunen selv understreger vigtigheden af social retfærdighed og mobilitet. Mål 2.1 handler om at sult skal udryddes inden 2030 og ernæringsrig og tilstrækkelig mad skal sikres for alle, hele året rundt. Delmålet er med til at sætte fokus på, at de mest sårbare mennesker i vores samfund også har brug for et nærende måltid mad.

Derfor anbefales det, at Kommunen prioriterer nærende måltider til de mange udsatte borgere, der har mest brug for det. Dette bør gøres ved, at Kommunen sætter større fokus på at samtænke mål 2 og mål 12. Det vil sige se på, hvordan madspild kan blive til måltid. En sådan samtænkning af de to mål vil være med til at sikre, at færre borgere går sultne i seng, og at mere overskudsmad ender som måltider i stedet for affald. Samtænkning af de to mål vil ikke blot styrke indsatsen i begge ender, men ligeledes spare Kommunens CO₂-udledning og pengepung.

1 ton friske overskudsfødevarer bliver rundt regnet til 2.500 måltider til socialt udsatte hver

dag i Fødevarebanken. Det vidner om, at der er et massivt potentiale i overskudsfødevarer for Kommunen og socialt udsatte, hvis man ikke kun samarbejder med detailhandlen, men også med civilsamfundsorganisationer. Derved reducerer Kommunen både sult og madspild, samtidig med at de prioriterer samarbejdet med civilsamfundet.

Under selvsamme fokus er det også vigtigt at se nærmere på Kommunens ambitiøse økologipolitik. Det er uden tvivl vigtigt at prioritere Kommunens økologifokus, men når det handler om Kommunens mest udsatte borgere – hjemløse, psykisk syge m.fl. – er det langt mere presserende at disse mennesker får et nærende måltid mad – økologisk eller ej.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

*90 % økologi i de offentlige køkkener i Københavns Kommune
Forøge folkesundheden igennem fødevarer og ernæring*

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen prioriterer nærende måltider til de mange udsatte borgere, der har mest brug for det.
- At Kommunen samtænker mål 2 og mål 12, så madspild kan blive til et måltid.
- At Kommunen samarbejder mere med civilsamfundet.

FORFATTER: MARIE ULDALL THOMSEN

FOTO: ANDERS BRINCKMEYER

VERDENSMÅL 3: SUNDHED OG TRIVSEL

FOKUS: PSYKISK OG FYSISK SUNDHED & TRIVSEL HOS UNGE

FORFATTERE: GIRLTALK.DK OG FITFORKIDS

Kommunen skal styrke arbejdet med den tidlige opsporing og den forebyggende indsats mod mistrivsel i folkeskolen og ungdomsuddannelserne. For at anerkende udfordringen omkring børnefedme skal Kommunen direkte italesætte problemstillingen og sikre at beredskabet i Kommunen mod børnevægt får større kapacitet.

Københavns Kommune har som vision, at dens borgere skal være blandt dem, der har den bedste livskvalitet i verden. Det er en ambitiøs vision, for særligt er der en stigende mistrivsel blandt unge. Kommunen skal styrke arbejdet med den tidlige opsporing og den forebyggende indsats i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne, således at alle frontmedarbejdere besidder relevant og opdateret viden til at kunne hjælpe målgruppen og forældrene med at tilmelde sig disse tilbud. Der skal være afsat tid hos frontpersonalet til dette arbejde, så de kan handle ved tidlige tegn på mistrivsel.

Kommunen bør ligeledes sikre, at der er tilstrækkeligt med trivselsfremmende tilbud til målgruppen, som både kan støtte dem, der er i mistrivsel og forebygge hos dem, der er i risiko for at komme i mistrivsel. Forældrene til de unge kan føle sig magtesløse, når de har en ung i mistrivsel, og derfor skal Kommunen sikre, at der er tilbud, som kan støtte og give vejledning til dem, så de har den nødvendige viden og det nødvendige overskud til at støtte deres unge. Social ulighed i sundhed og børneovervægt

**GIRL
TALK**
♥ DK

Der er op mod 14.000 overvægtige og fede børn i Københavns Kommune. Børnefedme er særligt udbredt i både familier med anden etnisk herkomst og familier med lav socio-økonomisk status. Børnefedme medfører fedtlever og forstadier til diabetes 2, øget risiko for kræft og hjertekarsygdomme og har alvorlig negativ indflydelse på barnets sociale status, emotionelle trivsel, uddannelsesniveau og livsindkomst.

Børneovervægt er en social problemstilling og den sociale ulighed i sundhed blandt børn i Danmark, og i København, vokser. Fra 2011 til 2014 er der sket en fordobling fra 12-24 % i andelen af lav-socialklasse-børn, der spiser usundt. Der er 81% flere overvægtige børn og unge af forældre med kort uddannelse sammenlignet med forældre med lang uddannelse.

FitforKids så gerne problemstillingen om børneovervægt direkte italesat i Kommunens handlingsplan, da der er relativt flere familier med anden etnisk herkomst og flere socialt udsatte familier i København end i andre kommuner. Beredskabet i Kommunen mod

FOTO: MADSE FREDERIK

børneovervægt savner kapacitet. Egentlige behandlingspladser er der maksimalt 600 af pr. år og ikke alle får succes og flere har brug for flere års deltagelse i f.eks. CBUS's program eller FitforKids. Vores håb og opfordring er, at Kommunen fremadrettet vil udbygge samarbejdet mellem civilsektor og kommunale indsats-er mhp. at øge kapaciteten, så der kan sættes ind overfor børneovervægt, som er rod-årsag til mange af de problemstillinger, som Kommunens handlingsplan adresserer, f.eks. diabetes, psykisk mistrivsel og fysisk inaktivitet. I den forbindelse er det værd at erindre, at 70 % af de overvægtige børn forbliver overvægtige som voksne.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

Flere københavnere skal have lige muligheder for et sundt liv

Der skal være øget lighed i sundhed i de udsatte byområder

Lige adgang til idræt og et vedvarende fokus på, hvilke faciliteter, der skal etableres for, at flest mulige har lyst og mod på at være fysisk aktive

ANBEFALINGER:

- At Kommunen sikrer tidlig opsporing af mistrivsel og forebyggende indsats i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.
- At Kommunen sikre tilstrækkelig viden hos frontpersonalet, så målgruppen støttes i at tilmelde sig trivselsfremmende tilbud.
- At Kommunen sikrer støtte og vejledning til forældrene til unge i mistrivsel, så forældrene har det fornødne overskud og den fornødne viden til at hjælpe deres unge.
- At Kommunen skal italesætte problemstillingen omkring børneovervægt i deres handlingsplan.
- At Kommunens kapacitet overfor indsatsen mod børneovervægt skal styrkes.
- At Kommunen styrker samarbejdet med civilsamfundet omkring børneovervægt.

VERDENSMÅL 4: KVALITETS- UDDANNELSE

4 KVALITETS-
UDDANNELSE

FOKUS: MERE FOKUS PÅ NYANKOMNE FLYGTNINGEBØRN OG UNGE

FORFATTERE: DANSK FLYGTNINGEHJÆLP INTEGRATION

Med udgangspunkt i Københavns Kommunes ambition om, at alle børn og unge i København – uanset baggrund – skal være i stand til at klare sig godt, anbefaler Dansk Flygtningehjælp, at man sikrer et fokus på at imødegå særlige udfordringer for nyankomne børn, unge og familier.

Dansk Flygtningehjælp hilser velkomment, at Københavns Kommune arbejder ambitiøst med FN's Verdensmål, herunder målet om kvalitetsuddannelse til alle. De generelle formuleringer i handlingsplanen om, at mål og indsats gælder for alle – uanset baggrund – finder vi ligeledes positivt. Samtidig bør man i den konkrete udmøntning være særligt opmærksom på bestemte grupper, der måtte have særlige udfordringer. En af sådanne grupper er nyankomne flygtninge – børn, unge og voksne.

For nyankomne flygtningefamilier og unge er det en stor opgave at etablere en ny tilværelse i København. Familierne er i forskellig grad påvirket af barske oplevelser, og eksilrelaterede og socioøkonomiske udfordringer kan fylde meget i hverdagen. Her er skole og uddannelse både en stor udfordring og en væsentlig del af løsningen. En tidlig indsats og fokus på forældresamarbejde er særligt vigtigt

for nyankomne familier, og her er viden om nyankomnes familiers specifikke udfordringer og forudsætninger væsentlig.

Ligeledes er det vores erfaring, at den kommunale indsats ikke kan stå alene. Der er gode erfaringer med forskellige forebyggende frivillige indsatser, der på afgørende vis understøtter nyankomnes start og udbytte i folkeskolen. Det gælder indsatser som netværksfamilier, lektiecafeer, Leg- & læringsgrupper eller MindSpring-gruppeforløb. Denne frivillige støtte bør understøttes, evt. som en del af kommunens Kultur- og Fritidspolitik.

Vi erfarer særlige udfordringer og manglende støtte ift. flygtningebørns overgang fra folkeskolens modtagelsestilbud til almenundervisning, hvilket med fordel kan indtænkes i kommende initiativer.

Københavns Kommune har udvalgt FN's delmål nr. 4.4 om forøgelse af antallet af unge og voksne med tekniske og erhvervsmæssige færdigheder. Dette mål er særligt relevant for unge flygtninges integration og muligheder for på sigt at kunne bidrage til samfundet. Der er dog ingen mål eller initiativer i handlingsplanen, der understøtter dette for unge flygtninge, der ikke – eller kun i kort tid – har gået i dansk folkeskole. Det vil være anbefalelsesværdigt at sikre fokus på brobygning, der understøtter unge flygtninge i at kunne starte på og gennemføre en ungdoms- eller erhvervsuddannelse.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

*Mindst 80 % af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.
Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
Elevernes trivsel skal øges*

VORES ANBEFALINGER:

At kommunen understøtter den civilsamfundslige støtte til nyankomne børn, unge og familier, der bygger på gode erfaringer med eksisterende indsatser
At kommunen styrker indsatsen for at sikre en god overgang fra folkeskolens modtagelsestilbud til almenundervisningen
At Kommunen arbejder målrettet med brobygning til ungdoms- og erhvervsuddannelser for unge, der ikke – eller kun i kort tid – har gået i dansk folkeskole.

FORFATTER: MADSDRUD-JENSEN

VERDENSMÅL 5: LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNENE

FOKUS: LIGESTILLING I BØRNEHØJDE OG RETTEN TIL EGEN KROP

FORFATTERE: EVERYDAY SEXISM PROJECT DANMARK

Everyday Sexism Project Denmark

Tidlig forebyggelse, dialog med unge og hjælp til ofre. "I Københavns Kommune må borgernes givne, eller valgte, køn såvel som seksuel orientering aldrig stå i vejen for individets muligheder og rettigheder i livet."

Med udgangspunkt i Københavns Kommunes egne mål anbefales, at der sættes ind mod kønsstereotyper – ikke for at eliminere køn, men for at åbne op for muligheder. Derudover anbefales, at der gennem dialoger med børn og unge om krop, flirt og signaler sættes fokus på samtykke til sex. Endelig skal der være tilstrækkelig hjælp til ofre for partnervold og seksuelle overgreb.

Kønsstereotyper begrænser individet i at udleve sit fulde potentiale og er skadelige for begge køn. De påvirker de børn, der falder udenfor rammerne, og de føler sig 'forkerte'. Manglende ligestilling bunder ofte i stereotype kønsroller, der er så naturlige for de fleste af os, at sexisme i hverdagen nærmest bliver usynlig. Det påvirker alt fra uddannelsesvalg og ligestilling på arbejdsmarkedet til kønsbaserede overgreb og mænds sundhed. Vi anbefaler derfor en aktiv indsats mod strukturel sexisme i børnehøjde. Det bør være et krav fra Kommunen, at de pædagogiske

læreplaner for daginstitutioner indeholder en stillingtagen, der udfordrer og neutraliserer kønsstereotyper. Pædagoger skal være opmærksomme på, hvordan børn allerede fra helt små prægnes til at udfylde en "kønskasse", både sprogligt og under de aktiviteter de tilbydes eller bliver placeret i. Derudover bør Kommunen fjerne unødvendig kønning af materialer i de kommunale rum, som eksempelvis biblioteker og online-biblioteker.

Københavns Kommune nævner, at de har fokus på Ligestilling i Byen, og at der i april 2015 blev indledt en antivoldtægtskampagne, som blandt andet havde til formål at bearbejde københavnernes holdning til voldtægt og komme victim-blaming til livs. Dette svære emne kræver dog kontinuerligt fokus, gerne i forbindelse med seksualundervisning. Flirt, signaler og hvad der er samtykke til sex, skal diskuteres i udskoling og på alle ungdomsskoleår.

Ligeledes skal der sættes ind mod krænkelse i nattelivet, som fortsat er et problem. Det er vigtigt at barpersonale kan håndtere krænkelse og overgreb, og vi ønsker, at der kommer fokus på at skabe et trygt miljø, der ikke tolererer seksuel chikane. Vi anbefaler derfor at Københavns Kommune støtter efteruddannelse af barpersonale - herunder kampagne om 'bystander-rolle', samt at der udarbejdes en smiley-ordning til gymnasier, barer m.m., der har fokus på et overgrebsfrit miljø.

Endelig finder vi det kritisabelt, at Kommunen ikke har fokus på, at der er hjælp nok til dem, der er udsat for kønsrelateret vold og overgreb. Erfaringsmæssigt kræver det meget at bryde tavsheden, og det bør støttes ved at sikre tilstrækkeligt med pladser på krisecentre og hjælp til voldtægts ofre.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

Kommunen vil give pædagogisk personale viden og redskaber til at kunne hjælpe børnene til et sundt og positivt forhold til kroppen. Skabe mere plads til forskellighed for alle børn og unge i København uanset køn og seksualitet.

VORES ANBEFALINGER:

- At sprog og aktiviteter i daginstitutioner udfordrer kønsstereotyper positivt.
- At Kommunen sætter fokus på retten til egen krop og tydeliggørelse af overgrebsfrie miljøer.
- At Kommunen tager ansvar for et mere sikkert miljø i nattelivet med kapacitetsopbygning af de ansvarlige aktører.
- At Kommunen sikrer tilstrækkelige midler til hjælp til (partner-)voldsramte og voldtægts ofre.

FORFATTER: LINDA META KORSHOLM

VERDENSMÅL 6: RENT VAND OG SANITET

6 RENT VAND
OG SANITET

FOKUS: TILPASNING TIL FREMTIDENS KLIMA OG BÆREDYGTIG BRUG AF VANDRESSOURCEN

FORFATTERE: MILJØPUNKT NØRREBRO

MILJØ
NØRREBRO

Grundvandet er en vigtig ressource for klimatilpasningen i København. Københavns Kommune bør sikre at vandet udnyttes bedst muligt blandt andet gennem kortlægning af forureningsprofiler samt støtte til lokale vandpartnerskaber.

København har ingen drikkevandsboringer på egen grund, da der historisk er sket en forurening af grundvandsressourcen. København er derfor afhængig af drikkevand fra andre dele af Sjælland, hvor der også er lokal efterspørgsel efter rent vand og andre interesser end grundvandsbeskyttelse.

Samtidig forventes i fremtidens klima 30% mere nedbør og deraf stigende grundvandsstand, som kan blive en udfordring for bygningernes fundamenter.

Det vil derfor være både ønskeligt og nødvendigt at oppumpe vand fra undergrunden, så København er mindre afhængig af drikkevandsressourcen på Sjælland og holder grundvandet på et stabilt niveau.

Vandet fra undergrunden i København vil have forskellige forureningsprofiler og disse kan matches til behov i lokale vandpartnerskaber, så vandressourcen udnyttes bedst muligt lokalt – om det så er til vaskeri, havevanding, industri eller til at sikre vandføring i åer og søer. Sikring af en vandkilde til søer og åer vil være nødvendigt fremover, da den forventede øgede nedbør vil være koncentreret i vinterhalvåret.

København oplever allerede tørkeperioder og meget varme somre, som forstærkes af varmeføle-effekten. De varmeste kvarterer i byen bliver 12 grader varmere end ubebyggede områder uden for byen, fordi bygninger og asfalt ophober varmen. Afdampning af vand fra vandflader og træer er en meget bæredygtig og effektiv nedkøling - specielt sammenlignet med aircondition, som reelt blot flytter varmen fra en bygning og ud i byen, så der sker endnu større opvarmning. Grundvandet bør derfor også betragtes som en vigtig klimatilpasningsressource for København, da det kan sikre tilstrækkelig vand til afdampning og afkøling i byen.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

*I 2017 skal vandforbruget i husholdningerne være reduceret til 100 L/pers./døgn
4 % af det samlede vandforbrug i 2017 skal komme fra supplerende vandkilder, der kan bruges til sekundære anvendelsesformål (eks. bilvask, spuling af kloakker, kølevand).*

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen kortlægger historiske og nye vandkilder og disses forureningsprofiler
- At Kommunen integreret planlægger vandproduktion og vandbehov i flere kvaliteter.
- At Kommunen opretter lokale vandpartnerskaber, som kan sørge for at produktionen og behov matches, så ressourcen udnyttes bedst muligt.

FORFATTER: ANDERS JØRN JENSEN

FOTO: NANCY MCCLURE

VERDENSMÅL 7: BÆREDYGTIG ENERGI

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

FOKUS: BYENS ENERGIFORBRUG

FORFATTER: VEDVARENDE ENERGI KØBENHAVN

København har gjort en flot indsats, men hovedstaden er ikke CO2-neutral i 2025. Der skal en stærkere indsats til.

Københavns Kommune har arbejdet flot med bæredygtig energiforsyning og har modtaget meget velfortjent ros for målsætningen om at være CO2-neutral hovedstad i 2025. Herfra skal også lyde ros, fordi kullene er udfaset, men også kritik af, at målet ikke indfries. Det viser de seneste opdateringer, som har været behandlet i Borgerrepræsentationen. Desuden har københavnernes en stor vareimport, som ikke indgår i den nuværende CO2-opgørelse.

Derudover må det slås fast, at hovedbidraget til CO2-neutralitet kommer fra overgangen til biomassefyring i kraftværkerne. Det har været rigtigt at få kullene udfaset, men et meget stort biomasseforbrug er ikke bæredygtigt i en global kontekst på lang sigt. Hvis alle gjorde som København, ville der ikke være bæredygtig biomasse nok på den lange bane. Så der skal mere til. Eksempelvis er indsatsen for at nedbringe energiforbruget alt for svag i forhold til potentialet. Senest er den nationale energispareordning skåret ned, hvilket gør det endnu svære at komme i mål.

Samlet set bevæger København sig meget langsomt frem mod et reelt bæredygtigt energisystem. Nordhavn Energy Lab er et eksemplarisk projekt, som peger i retning af det Intelligente Energisystem (integration, synergi, energilagring, varmepumper og ægte vedvarende energi, hvor biomassen kun er back-up). Vi anbefaler, at forsøget udvides til at dække København som helhed, eksempelvis via et fuldskala forsøg med nye dynamiske energilagring.

Vi anbefaler, at Kommunen gør mere for energibesparelser i de eksisterende bygninger. Indsatsen for at inddrage civilsamfundet er også utilstrækkelig. Miljøpunkterne laver en indsats, men støtten til dem er minimal. Tidligere var der puljer, både nationale og kommunale, som kunne støtte lokale bæredygtige projekter, men de findes ikke i dag, og de få muligheder, der findes, er helt utilstrækkelige og ikke rettet mod bæredygtig energi. Energispring er målrettet de større ejendomssejere, og indeholder heller ikke incitamenter, som kan understøtte energibesparelser og slet ikke den lidt tungere energirenovering. Det er primært de lavthængende frugter, som bliver plukket i disse år, mens den nødvendige og lidt dyrere energirenovering sjældent bliver realiseret. Her kunne København gøre en stærkere indsats.

Københavns Kommune er dog kun en spiller blandt mange, og de nationale politiske rammebetingelser gør det ikke nemt for det kommunale niveau. Eksempelvis burde energilagring revideres, så de understøtter et bæredygtigt intelligent energisystem – dette er ikke sket på det nationale niveau, nærmere det modsatte. Dette er ikke Kommunernes ansvar, men København har en vigtig stemme, som kunne bruges til at kæmpe for en forstærket indsats. Alle værktøjer skal i brug, hvis vi skal opnå et ægte bæredygtigt energisystem.

FOTO: AMAGERSTRAND GUILLAUME BAVIERE

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

20 pct. reduktion af energiforbruget i forhold til 2010

360 MW vindenergi i 2025

60.000 m2 solceller på kommunalt byggeri

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen arbejder for at biomasseforbruget reduceres på længere sigt og at der satses massivt på energibesparelser i det eksisterende byggeri.
- At Kommunen inddrager og støtter civilsamfundet og borgerne gennem puljer og indsatser.
- At Kommunen arbejder på at blive foregangsby og forsøgsområde for Det Intelligente Energisystem.

FORFATTER: JENS H. M. LARSEN

VERDENSMÅL 8: ANSTÆNDIGE JOB OG ØKONOMISK VÆKST

FOKUS: FLEKS- OG SKÅNEJOBS

FORFATTERE: LANDSFORENINGEN AF FLEKS- OG SKÅNEJOBBERE

Københavns Kommune har ekstra lange sagsbehandlingstider i forbindelse med afklaring. I den ofte årelange udredning kommer borgeren længere og længere væk fra arbejdsmarkedet, og når tilkendelse til fleksjob bevilges, er borgerens kompetencer og uddannelsesmuligheder forringede.

Landsforeningen af fleksjobbere har gennem 16 år fulgt udviklingen for mennesker på kanten af arbejdsmarkedet. Efter indførsel af Fleks- og Førtidspensionsreformen i januar 2013, samt Sygedagpengeloven i 2014, har vi desværre set en klar forringelse af vilkårene for borgere på kanten af arbejdsmarkedet, især de der fleksjobvisiteres.

Inden fleksjob gennemgår borgeren oftest, et årelangt udredningsforløb. Sygedagpengeperioden ophører efter 22 uger, hvorefter man overgår til jobafklaringsydelse på kontanthjælpssats. Sagsbehandlerne har ikke den nødvendige tid til at forstå borgerens sag, hvorfor alt for mange praktikforløb er uhen-sigtsmæssige for borgerens skånehensyn. Som konsekvens afbryder borgeren praktikforløbet, og et nyt skal startes. Da borgeren skal afprøves i ethvert fag, kræves mere end et praktikforløb, for at kunne beskrive borgerens arbejdsevne, og mange sager havner i rehabiliteringsteamet, inden borgeren er

færdigafklaret. Borgeren henvises derfor til ressourceforløb for yderligere udredning. Det sker desværre alt for ofte i Københavns Kommune. Borgeren fastholdes i systemet på ressourceforløbsydelse på kontanthjælpssats, indtil der kan indstilles til fleksjob.

Vi ser desværre også, at borgeren efter ressourceforløb henvises til jobrettede tiltag i Jobcenteret, uagtet en meget lav, dog veldokumenteret, arbejdsevne. Borgeren kan ikke stå til rådighed for et ordinært arbejde og bevilges ingen kontanthjælp. I disse sager ender borgeren uden forsørgelsesgrundlag. Fleksjobvisiterede borgere, der får tilknytning til arbejdsmarkedet, har desværre ikke samme vilkår, som ordinære ansatte. Vi ser ofte, at virksomheden ikke vil betale samme løn for samme arbejde til en ansat i fleksjob, hvorfor parterne kan blive enige om at nedsætte arbejdsintensiteten til eks. 60%. Den fleksjobvisiterede kan ikke nægte en sådan aftale, der indgås før ansættelsen, da borgeren da får karantæne, og kan miste retten til ledighedsydelse. Dette er løndumping og ikke lige løn for lige arbejde.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

5 pct. årlig vækst i BNP i Københavns Kommune frem mod 2020
20.000 nye private arbejdspladser i Københavns Kommune frem mod 2020
De københavnske virksomheder arbejder i stigende grad miljømæssigt og socialt bæredygtigt.

FOTO: 'CRANES OVER VESTERBRO' LARS PLOUGMANN

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen garanterer, at udredningsforløb afsluttes inden for sygedagpengeperioden. Hvis ikke muligt, skal en af de 7 forlængelsesmuligheder anvendes.
- At Kommunen skriftligt dokumenterer og argumenterer for et ressourceforløb, så ikke Kommunens økonomi afgør, hvilke tiltag, der er bedst for borgeren
- At Kommunen tilkender fleksjob, i fald der er tale om en veldokumenteret rest arbejdssevne.
- At de faglige organisationer inddrages i etablering af fleksjob, så borgerens løn og pensionsvilkår ikke stilles ringere end loven foreskriver.
- At borgerens arbejdsintensitet som udgangspunkt ved etablering af fleksjobbet skal være på 100 %, hvis der ikke åbenlyst er skånehensyn der taler imod. Genforhandling af arbejdsintensitet skal ske efter 3 måneders ansættelse.

FORFATTERE: HANNE RASMUSSEN & MERETE HORNECKER

VERDENSMÅL 9: INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR

9 INDUSTRI, INNOVATION
OG INFRASTRUKTUR

FOKUS: KØBENHAVNS KOMMUNES OVERHOLDELSE AF MÅL FOR TRANSPORTOMRÅDET I 2025

FORFATTERE: CYKLISTFORBUNDET
KØBENHAVN

50 % af alle ture til arbejde og uddannelse skal foregå på cykel i 2030. For at nå dette mål, er det nødvendigt med mærkbare begrænsninger i muligheden for at køre i privatbil i København. Københavns Kommune bør kortlægge muligheder for at begrænse antallet af biler i byen og lægge pres på Folketingspolitikere for etablering af et road-pricing system i København.

Københavns Kommune har i mange år haft et erklæret mål om, at cyklen skal klare mindst halvdelen af alle ture til arbejde og uddannelse. Oprindeligt var målet at opnå andelen senest i 2015, men da året nærmede sig, stod det klart, at målet ikke var i nærheden af at blive opfyldt, og målsætningen blev derfor i "Cykelstrategi 2011-25" ændret til at skulle være opfyldt senest i år 2025.

Andelen af ture på cykel er steget fra et niveau på 35-37% i årene 2006-2012 til 45% i 2014. Desværre viser det seneste tal fra 2016 på 41%, at vi langt fra er i nærheden af en stabil procent på 50%. Det er derfor nødvendigt med langt mere drastiske initiativer for at nå målet. Yderligere forbedringer i cykelinfrastrukturen – sådan som de er oplyst i den omtalte cykelstrategi frem mod år 2025 – er påkrævet, men langt fra tilstrækkelige. Road-pricing (eller lignende måde at betale for kørsel ind og ud af byen) vil være et middel til begrænsning af overflødig bilkørsel i byen. Provenuet fra en sådan betalingsordning skal bruges til forbedringer af alternativerne

til bilkørsel: cykeltrafik, gangtrafik og kollektiv transport. Det vil tillige øge muligheden for at opfylde et andet af Kommunens mål under Verdensmål 9: at 75 % af alle ture skal ske til gangs, på cykel eller med kollektiv transport. Etableringen af Metrocityringen med tilhørende kommende forgreninger til Nordhavnen og Sydhavnen vil naturligvis styrke mulighederne for at benytte kollektiv transport i København, men vil ikke i nævneværdigt omfang reducere biltrafikken.

Endelig skal det bemærkes, at øget cykelbrug i København vil medvirke til opfyldelse af flere af de øvrige verdensmål: 3) Sundhed og trivsel, 7) Bæredygtig energi, 11) Bæredygtige byer og lokalsamfund, og 13) Klimaindsats.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

2/3 af væksten i trafikken mod 2025 skal være til fods, på cykel eller med kollektiv transport.

75 % af alle ture til gangs, på cykel eller med kollektiv transport.

50 % af alle ture til arbejde og uddannelse skal foregå på cykel.

VORES ANBEFALINGER:

- At Københavns Kommune øger bevilningerne til cykelinfrastruktur
- At Københavns Kommune intensiverer presset på Folketingets partier for igangsætning af en roadpricing-ordning i Københavnsområdet
- At Københavns Kommune intensiverer arbejdet med at kortlægge, hvilke initiativer Kommunen selv kan igangsætte for at begrænse overflødig biltrafik på Kommunens veje.

FORFATTER: ERIK HJULMAND

FOKUS: ULIGHED OG MINORITETSETNISKE DANSKERE

FORFATTER: MINO DANMARK

Indsats for politisk, social og økonomisk lighed for etniske minoriteter.

Københavns Kommune har sat gode og omfangsrige mål for at mindske uligheden i Kommunen. Målbarheden af disse målsætninger er dog ikke tydelig; derfor bør de rette redskaber findes, for nemmere at tilstræbe sig den positive udvikling.

Et særligt fokus for Københavns Kommune er at sikre borgernes adgang til boliger. Her kunne delmål 10.1 om, at uligheden i indkomst skal mindskes, også have været relevant at inddrage, da dette har det mål at mindske økonomisk ulighed. Indkomstuligheden rammer uforholdsmæssigt minoritetsetniske danskere; dette er ikke en tilfældighed, og en særlig indsats må derfor være påkrævet.

For at skabe mindre økonomisk ulighed, bør Kommunen øge indsatsen for lige adgang til arbejdslivet. Minoritetsdanskere oplever i jobsøgning ofte diskrimination, bl.a. over for deres navn og baggrund. Kommunen bør imødekomme dette som foregangsaktør over for andre, med tiltag såsom mere neutral jobsøgning, hvor navn, køn og etnisk herkomst ikke nævnes i første instans.

Københavns Kommune ønsker, at alle unge københavnere skal være aktive medborgere. Indvandrere og efterkommere har en mar-

kant lavere valgdeltagelse end den øvrige befolkning. Nationalt er valgdeltagelsen stigende, men denne udvikling er mindre hos indvandrere og efterkommere. Derfor bør Kommunen fokusere mere på inddragelse af målgruppen via opsøgende kampagner op til fx kommunalvalg for at sikre en højere valgdeltagelse og dermed mere lige repræsentation af byens minoritet og majoritet.

København er en by med stor diversitet, og Københavns Kommune ønsker, at alle føler sig som en ligeværdig del af fællesskabet. Alligevel oplever en stor del af minoritetsetniske danskere diskrimination på grund af deres etnicitet og kulturelle baggrund.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

København skal være en by, hvor alle oplever sig som en ligeværdig del af fællesskabet.

Færre børn vokser op i fattigdom.

Københavns Kommune ønsker at give alle unge københavnere lige

muligheder for at deltage i uddannelse, arbejdsmarkedet og være aktive medborgere.

FOTO: 'INDREBY COPENHAGEN' LARS PLOUGMANN

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen genindfører en fattigdomsgrænse for at sikre målbarhed og samtidig fokuserer på minoritetsetniske danskere indkomst, da denne gruppe er særligt udsat.
- At Kommunen udformer en handleplan og arbejder for at sikre politisk inklusion af minoritetsetniske borgere. Dette gør sig særligt gældende for unge- og ældre minoritetsetniske danskere.
- At Kommunen inkluderer delmål 10.1 om at mindske uligheden i indkomst, og 10.3 om at give alle lige muligheder for at stoppe diskrimination, så der arbejdes målrettet efter at mindske diskrimination af marginaliserede grupper.

FORFATTER: ANAS KABABO

VERDENSMÅL 11: BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND

11 BÆREDYGTIGE BYER
OG LOKALSAMFUND

FOKUS: OMSTILLING KRÆVER HJÆLP OG ÆNDRET MINDSET

FORFATTERE: MILJØPUNKT INDRE BY & CHRISTIANSHAVN

MILJØPUNKT
AGENDA 21 - FOR ET BÆREDYGTIGT KBH

INDRE BY
CHRISTIANSHAVN

København er en by i udvikling, med både nybyggeri og byomdannelse. Skal vi nå målene i kommunens handlingsplan kræves en hurtigere omstilling til bæredygtige byggerier, flere grønne facader og inviterende, grønne uderum – alt til en overkommelig pris.

Udvikling af København til en bæredygtig by vil kræve et nyt mindset – fra lineær til cirkulær tænkning, med blik for sammenhænge og nye muligheder. Det kræver nye kompetencer, flere offentlige og private samarbejder, nye, involverende processer og løsninger, der kan handles på.

Københavns Kommunes indsats for at reducere den negative miljøbelastning, bl.a. fra luftforureningen og affaldsforvaltning, skal tænkes i et mere lokalt perspektiv, hvor lokalområder inviteres til at deltage i flere dele- og fællesordninger, f.eks. del en cykel og en ladcykel i stedet for en bil, skab fælles affaldssorteringsløsninger, hvor der mangler plads, og lignende.

København skal være en kommune, som understøtter udviklingen mod en bæredygtig by og trykke lokalområder, i samskabelse med borgere og erhverv, der sikrer lokal forankring og ansvar. Parkeringshaverne på Østerbro er et lokalt, bæredygtigt initiativ, der samler folk i lokalområdet. Trods udfordringer undervejs

kan dette og lignende grønne projekter understøtte projekter andre steder i byen, hvis viden deles. Ingen kan spå om de kommende års økonomiske udfordringer, men vi har brug for vores ressourcer samt et bedre miljø i byen. Undgå lange politiske processer fra plan til handling – find nye veje - for vi har travlt.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

*6000 nye ungdomsboliger frem mod 2027
I 2025 er 90 % af københavnernes enige i, at deres lokalområde er levende og varieret.
Antallet af stærkt støjbelastede boliger er mere end halveret*

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen synliggør den cirkulære, bæredygtige byudvikling – fra tanke til handling – og inspirerer til at dele lokale initiativer, inklusiv 'design thinking' og innovative processer.
- At Kommunen understøtter skabelse af flere dele- og fællesordninger, gerne sammen med omegnskommuner i forhold til pendling.
- At Kommunen sikrer flere parker som stillerum, med plads til ro og fordybelse. Der kan søges inspiration hos Frederiksberg Kommune. Med flere mennesker i byen vil stilhed og ro blive et aktiv for byen.

FORFATTER: MARIANNE SPANG BECH

FOTO: 'VANDKUNSTEN TORPEDOHALLEN' SEIER + SEIER

VERDENSMÅL 12: ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

FOKUS: ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION AF FØDEVARE OG AFFALD

FORFATTER: FØDEVAREBANKEN OG TÆNKETANKEN FREJ

Det er meget relevant, at Københavns Kommune har besluttet at fokusere på affaldsreduktion og -sortering i deres handlingsplan, da der ikke på nuværende tidspunkt affaldssorteres i det offentlige rum. Derudover er der intet fokus på reduktionen af madspild i Kommunens målsætninger, til trods for, at der nævnes tiltag om samarbejde med detailkæder i forbindelse med reduktion af madspild.

Såfremt kommunen ønsker at uddelegere indsatsen om madspild til civile tiltag, findes der en række gode initiativer for dette som fx Det Runde Bord eller Vesterbro Maduddeling. Men hvis Kommunen ønsker en faktisk reduktion i madspild med tilhørende tal og data, der kan understøtte udviklingen, anbefales det, at der indgås samarbejde med en professionel organisation, som arbejder sporbart og fødevarer sikkert.

Derfor bør Kommunen ikke kun samarbejde med detailhandlen om reduktion af madspild, men også med civilsamfundsorganisationer som FødevareBanken, som i København leverer over 1 tons overskudsmad om dagen på en fødevarer sikker måde til sociale organisationer, der laver denne mad til måltider for Kommunens mest udsatte borgere.

Styrk sammenhænge mellem land og by
Til Københavns offentlige kantiner og madinstitutioner foreslås det at lave et tættere samarbejde med danske fødevarerproducenter, hvor man kan skræddersy aftaler, leverancer, afsætning og afhentning af affald.

Hovedårsagen til madspild er måden systemet er tilrettelagt. I stedet kunne man lave tættere samarbejde, hvor produktionen afstemmes efterspørgslen fra forbrugeren, så spild minimeres. Det kræver tæt samarbejde og nøje planlægning af årets gang samt arbejde med konservering og opbevaring. Evt. madaffald kan leveres tilbage til producenter, hvor det kan bruges som gødning. Vi foreslår det som en måde at genetablere forbindelsen mellem land og by, så man høster synergierne mellem et tættere samarbejde. Sådanne producenter kunne også danne udgangspunkt for undervisning og læringsforløb om produktion af fødevarer, så fremtidens forbrugere får et indblik i produktionen.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

Reducer affaldsmængde med 6000 tons i 2018 (fra 2013 niveau).

Bedre affaldssortering fra borgere og erhverv. Kommunen stiller relevante miljøkrav i forbindelse med udbud, kontraktindgåelse og indkøb i øvrigt.

VORES ANBEFALINGER:

- At der sættes en specifik målsætning op om reduktion af madspild, da dette vil hænge sammen med det initiativ, der lægges op til, om reduktion af madspild gennem samarbejde med detailhandlen.
- At Kommunen inddrager professionelle organisationer, som kan håndtere madspild fødevarer sikkert og i stor skala.
- At Kommunen sammentænker Verdensmål 2 om at stoppe sult med Verdensmål 12.

FORFATTERE: MARIE ULDALL THOMSEN & JACOB NEERGAARD

FOTO: ANDERS BRINCKMEYER

VERDENSMÅL 13: KLIMAINDSATS

13 KLIMA-
INDSATS

FOKUS: DEL VIDEN OG INSPIRER TIL FLERE KLIMAINDSATSER, OFFENTLIGE SOM PRIVATE

FORFATTERE: MILJØPUNKT INDRE BY & CHRISTIANSHAVN

MILJØPUNKT
AGENDA 21 · FOR ET BÆREDYGTIGT KBH

INDRE BY
CHRISTIANSHAVN

Det er ikke sikkert, hvornår det næste skybrud eller den næste stormflod rammer København, men et er sikkert, vi har travlt med at sikre byens ejendomme og komme i gang med klimasikring, både på offentlig og privat ejendom.

Antallet af undersøgelser, artikler og debatter, der beskæftiger sig med klimaet, er mange, og alene i København skal der bruges milliarder på at forebygge oversvømmelser og skader. Skybruddet i 2011 og stormfloden i 2013 kunne stort set have finansieret Kommunens budgetter til klimasikring de næste 10 år. Skaderne løb op i henholdsvis 5 og 4,2 mia. kr.

Trods stort fokus på klimaforandringerne ser vi endnu ikke den samme forebyggende indsats på private arealer som på offentlige arealer. Dette kan dels skyldes økonomi, men formentlig også manglende viden. Mange borgere, boligejere og -foreninger i de enkelte bydele er formentlig ikke klar over, at den forebyggende indsats på offentlige arealer ikke er tilstrækkelig for at sikre skader på deres egen ejendom. Udfordringerne omkring klimatilpasning på privat grund i byen skyldes også små arealer, dyre løsninger og få eller ingen muligheder for tilskud/medfinansiering. Hertil kommer eventuelle udfordringer ift. fredede bygninger.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

København skal kunne håndtere 30 % mere regn om 100 år.

København skal kunne håndtere skybrud svarende til en 100-års hændelse.

København skal kunne håndtere stormfloder svarende til en 1000-års stormflod i 2100.

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen øger indsatsen for at motivere borgere og boligejere i byen til at igangsætte tiltag til klimatilpasning på privat grund – og synliggør værdien heraf i dagligdagen i form af både natur og muligheder for ophold og aktiviteter.
- At Kommunen styrker videndeling om genbrug af regnvand, betydningen af grønne tage og effekten af mere natur i baggården, ikke kun ift. klimaet, men også miljøet i lokalområdet.
- At Kommunen motiverer boligejere til at se værdien af at sikre deres egen bolig, gerne med understøttende processer, oplæg i lokalområderne, og viser med tal, at det betaler sig for både klima og pengepung.
- At Kommunen sikrer tilstrækkelige budgetter til planlægning og bevarelse af flere træer og mere natur i byen.

FORFATTER: MARIANNE SPANG BECH

VERDENSMÅL 14: LIVET I HAVET

FOKUS: BESKYTTELSE AF ØRESUND OG DEN ØKOLOGISKE TILSTAND I HAVNEN

FORFATTER: DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING KØBENHAVN

Bevar Øresund og skab god miljøtilstand i havnen

Øresund er et meget varieret farvand med alt fra lavvandede vige og bugter til stenrev og klippekyster. Samtidigt har Øresund i mere end 80 år været forskånet for bundtrawling. Derfor er der flere plante- og dyresamfund på et relativt lille område end i andre danske og svenske farvande. Men Øresund er kun delvist beskyttet i dag og bør derfor beskyttes, så for eksempel bundtrawling og sandsugning undgås i fremtiden – i første omgang i det nordlige Øresund.

I Københavns Havn bliver den økologiske tilstand ikke løbende undersøgt og dokumenteret og er derfor ukendt. Ser man på tilstanden i Øresund nord for havnen, er den ringe, mens tilstanden syd for, i Køge Bugt, er god. Man må derfor formode, at i det mindste dele af havnen, Nordhavn, Svanemøllebugten og Inderhavnen har en ringe økologisk tilstand kemisk set. Det bør der gøres noget ved af hensyn til naturen og havnen som rekreativt område.

Almen adgang til havnekajerne og forbedret økologisk kvalitet er af vital betydning for København som sted at bo. Ved den løbende byomdannelse og udbygning langs havnen er det derfor vigtigt, at der overalt sikres bedre adgang til vandet, flere offentlige opholdssteder ved vandet, og at der etableres nye parker og grønne områder langs havnen.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

*Kommunen arbejder på at reducere udledningerne af spildevand til Øresund.
Københavns Kommune arbejder for at reducere antallet af overløb til Københavns Havn.
Københavns Kommune arbejder for øget biodiversitet i Københavns Havn.*

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen bør tilslutte sig de andre kommuner langs Øresund og lægge pres på den danske og svenske regering for at få Øresund yderligere beskyttet,
- At Kommunen målrettet bør følge og dokumentere den økologiske tilstand i havnen, og der, hvor tilstanden er ringe, gøre de nødvendige indsatser,
- At Kommunen bør undlade at give tilladelse til udledning af miljøfarlige stoffer i havnen, som det for eksempel er sket fra Nordhavnsdepotet
- At Kommunen bør være yderst tilbageholdende med at tillade, at promenader langs havnen lukkes eller indskrænkes, og med at tillade, at dele af havnekajerne som helhed permanent eller midlertidigt lukkes for offentlig adgang
- At Kommunen ved kystsikring af opfyldte områder, for eksempel i havnen, bør etablere lavtliggende strandenge foran kystsikringen.

FORFATTER: OLE DAMSGAARD

VERDENSMÅL 15: LIVET PÅ LAND

15 LIVET PÅ LAND

FOKUS: STYRKET BIODIVERSITET OG GRØN BYUDVIKLING

FORFATTER: AMAGER FÆLLEDS VENNER
MEDFORFATTER: DANMARKS
NATURFREDNINGSFORENING KØBENHAVN

Danmarks
Naturfredningsforening

Københavns Kommunes byudvikling bør integrere hensynet til naturens kvalitet og evne til at regenerere.

I disse år bygges der op mod 5000 nye boliger årligt i København. Det sætter Kommunens strategi for at fremme biodiversiteten i byen og Kommunes visioner for en by med en levende natur under massivt pres. Et kortsigtet økonomiske behov for kontinuerlig vækst på bekostning af bynaturen kan sætte visionerne for bevarelse af liv på land over styr.

En vital og frugtbar bynatur kræver, at Københavns Kommune i sine byudviklingsplaner frigør store arealer til natur, der kan udvikle sig gennem århundreder. Dette er den eneste måde, hvorved der kan skabes en bynatur, der har en rig variation af planter og dyr. De store arealer vil kunne fungere som naturens vugge, hvorfra den kan sprede sig til resten af byen og berige den med en opblomstrende natur, med stor biodiversitet.

En forudsætning for øget kvalitet i Københavns bynatur er, at der sættes større fokus på biodiversiteten, både i de nuværende naturområder, men også i forbindelse med den fortsatte byudvikling.

For at nå Verdensmålet om at bevare livet på land bør Københavns Kommune sikre, at hensynet til biodiversitet er et kontinuerligt fokusområde, der videreformidles og undervises i til alle Kommunens instanser, lige fra det

politiske system og helt ned til nytteaktivering-smedarbejderne. Kun igennem en så vedholdende proces vil man være i stand til at fremme forståelsen for, hvorfor det er essentielt for København at udvikle og vedligeholde en bynatur med stor biodiversitet.

Endelig bør Københavns Kommune iværksætte en formidlings- og uddannelsesindsats. Formålet med indsatsen er at hjælpe byens borgere og virksomheder til at tage ejerskab i bevarelsen og udviklingen af bynaturen.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

75 % af københavnernes skal opleve København som en grøn by i 2025.

2 naturplejeprojekter i de kommunale grønne områder igangsat om året.

100.000 nye træer frem mod 2025

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen bør frigøre store arealer til vild natur
- At Kommunen bør sikre, at viden om og hensynet til biodiversitet bliver implementeret i alle Kommunens instanser, herunder det politiske system
- At Kommunen bør udarbejde en plan for, hvorledes Kommunens borgere og virksomheder kan mobiliseres til at være med til at bevare og udvikle bynaturen.

FORFATTER: STEFFEN RASMUSSEN & CHRISTINA STOUGAARD
MEDFORFATTER: OLE DAMSGAARD

VERDENSMÅL 16: FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

FOKUS: TRYGHED OG INKLUSION

FORFATTER: LANDSFORENINGEN LIVSVÆRK

Københavns Kommune bør etablere tidlig støttende foranstaltninger til unge, og fremadrettet sikre regelmæssig og vedvarende praktisk støtte

I København er der områder, hvor det ikke er trygt at færdes. Dette skyldes dog ikke en stigning i ungdomskriminalitet. Tværtimod viser statistikker¹, at over 90 % af danske unge mellem 12 - 25 år ikke har begået kriminalitet inden for det seneste år. Det er altså en lille del, der skal sættes ind overfor. Når dette er sagt, vil vi opfordre til, at man etablerer støttende foranstaltninger meget tidligere, end det sker i dag - ikke kun til barnet med kriminaliserende adfærd, men til hele familien. Ved at sikre indhold i børnenes liv via meningsfulde aktiviteter, som forældrene måske ikke kan tilbyde, sikres et større engagement i og respekt for lokalmiljøet. Vi må ikke se børnene som værende problemet, men forsøge at forstå børnenes adfærd som udtryk for, at der er andre faktorer, vi skal undersøge og eventuelt handle på.

Socialstrategien med overskriften "No Wrong Door" giver stof til eftertanke, når man tænker på børn, unge, voksne og deres familier i udsatte situationer. Princippet lyder umiddelbart som en effektiv strategi med et inkluderende sigte, men hvad gør Kommunen for at sikre, at mennesker med brug for hjælp, men uden ressourcer, kontakter Kommunen? Strategien må nødvendigvis medtænke, at ikke alle lader sig inkludere. Hertil anbefaler vi, at Kommunen arbejder med mere opsøgende arbejde for at sikre, at mennesker, som ikke ønsker at blive inkluderet, får den støtte, som de har krav på.

Angående inklusion viser en række statistikker², hvor galt det står til for tidligere anbragte børn og unge. De ligger lavest i måleparametre

1898
LIVSVÆRK
BØRN MED VILJE

tre såsom uddannelse og beskæftigelse, og højst ved psykisk mistrivsel, misbrug, kriminalitet og selvmordsforsøg. Denne gruppe mennesker har hele deres liv haft udfordrende livsvilkår. Statistikken taget i betragtning gør man langt fra nok for denne gruppe mennesker, der har brug for massiv støtte for at føle sig som en del af samfundet. Uden en nødvendig og målrettet indsats tilpasset disse mennesker, vil de fortsat findes i det statistiske billede længst fra arbejdsmarkedet og tættest på ensomhed, social isolation og mistrivsel. Vi anbefaler derfor Kommunen at yde regelmæssig og vedvarende praktisk støtte i fx overgangen fra institution til egen bolig.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

'Ungdomskriminaliteten, særligt den alvorlige og personfarlige kriminalitet, skal reduceres' & 'Andelen af københavnere, der oplever diskrimination og social kontrol falder' & Færre københavnske unge begår kriminalitet'

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen etablerer faglige indsatser for familier så tidligt, at det ikke handler om at gribe ind, men om at give familien den nødvendige støtte for at guide uden om en kriminel løbebane.
- At Kommunen ikke blot laver en strategi, men en handleplan for, hvordan mennesker, der ikke lader sig inkludere, får den nødvendige støtte, der skal til for at leve et, for vedkommende, "godt liv" i København.
- At Kommunen giver tidligere anbragte børn og unge målrettet, kontinuerlig støtte og omsorg, når de flytter i egen bolig fra en institution eller plejefamilie.

FORFATTER: EBBE WENDT LORENZEN

¹ Det Kriminalpræventive Råd.

² Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

FOTO: 'LANGEBRO' SIGRID LUNDBERG

VERDENSMÅL 17: PARTNERSKAB FOR HANDLING

FOKUS: INDDRAGELSE AF CIVILSAMFUNDET

FORFATTER: FN-FORBUNDET KØBENHAVN

Med udgangspunkt i Københavns Kommunes formulering om, at 'byens suverænt vigtigste partnerskab er dog med borgerne', vil FN-forbundet København på det kraftigste anbefale en større inddragelse af civilsamfundet.

Verdensmålene tilhører os alle, og for at sikre, at de opfyldes på alle samfundslag, mener vi, at Københavns Kommune har et ansvar for en bedre inddragelse af civilsamfundet og dets organisationer. Konkret er manglende inddragelse af civilsamfundet i selve udarbejdelsen af Kommunens handlingsplan kritisk. Med udgangspunkt i, at udarbejdelsen af 2030-dagsordenen i FN var baseret på inddragelse af alle aktører, ville det have været oplagt, at Kommunen havde inddraget civilsamfundet yderligere end en enkelt efterfølgende høring.

Derfor bør Kommunen have en målsætning om at inddrage civilsamfundet mere i deres forhåbentligt konsekvente medtænkning af SDG'erne ved tiltag til lovgivning mm. Denne medtænkning er afgørende for en reel implementering af Verdensmålene i København, hvilket fx ville være naturligt igennem et tværpolitisk 2030-netværk som i Folketinget. Derudover foreslår vi, at civilsamfundet inddrages i afholdelsen af de omtalte 60 internationale videnskongresser for at fremme viden og styrke partnerskaber på tværs. Kommunen bør ligeledes oprette en SDG Partnerskabsfond,

hvor civilsamfundsorganisationer sammen med virksomheder eller andre aktører kan søge tilskud til SDG relaterede aktiviteter. En sådan fond vil bidrage til Kommunens ønske om et stærkere samarbejde på tværs af siloer, samt styrke Københavns Kommune som værende en katalysator for bæredygtig udvikling. Fonden vil desuden sikre, at verdensmålsrelaterede aktiviteter udføres af forskellige aktører, frem for gennem primært kommunale initiativer.

Såfremt ovenstående følges, vil Kommunen stå stærkere i implementering af egne udvalgte delmål, heriblandt 17.14 om mere politikkoherens og 17.17 om at opfordre til partnerskaber, inklusiv civilsamfundet. Et stærkere fokus på delmål 17.19 om forbedret måling af implementeringen sås også gerne i samarbejde med fx Danmarks Statistik og Kommunernes Landsforening.

Derudover bør Kommunen tage et større ansvar i udbredelsen af Verdensmålene i det offentlige rum, så de kan nå helt ud i institutioner og til borgerne, og at et større kendskab og ejerskab til dem blandt borgerne sikres.

KOMMUNEN ØNSKER BL.A. AT:

Have borgerne som deres suverænt vigtigste partnerskab.

Der skal afholdes 60 internationale videnskongresser hvert år i København

FOTO: JOHANNE BROK

VORES ANBEFALINGER:

- At Kommunen medtænker det lokale civilsamfund i byens bæredygtige udvikling.
- At Kommunen opretter et tværfagligt 2030-udvalg på Københavns Rådhus, der sikrer, at Verdensmålene konsekvent indtænkes i alle kommunale politikker.
- At Kommunen garanterer en bæredygtig retning i Kommunens forbrug.
- At Kommunen opretter en SDG Partnerskabsfond.
- At Kommunen inddrager civilsamfundet i de 60 videnskongresser.

FORFATTERE: DITTE INGEMANN,
JOHANNE BROK & SUMRA TANWEER

OM BIDRAGSYDERNE

Kirkens Korshær er en hjælpeorganisation, der har fokus på socialt arbejde blandt samfundets mest marginaliserede og udstødte grupper i Danmark.

FødevarerBanken, er en non-profit organisation, der har fokus på at bekæmpe madspild og madfattigdom i Danmark, og at sikre landsdækkende distribution af overskudsfødevarer til fordel for socialt udsatte børn, unge og voksne.

Girltalk er en frivillig organisation, der arbejder for at hjælpe unge udsatte piger mellem 12 og 24 år. Gennem bl.a. gratis chatrådgivning, åbent forum, samtalegrupper samt psykolog-samtaler og foredrag.

Dansk Flygtningehjælp arbejder i Danmark med at sikre flygtnings rettigheder og en vellykket integration. Vi tilbyder rådgivning, sprogundervisning, frivillig støtte og professionelle integrationsindsatser bl.a. i samarbejde med kommuner.

FitforKids er en frivillig forening, der tilbyder et gratis, forskningsbaseret, videnskabeligt testet børnevægttabsprogram til børn ml. 7-15 år og deres familier med træning for både børn og forældre, kostvejledning, coaching, motivationssprogram og sociale events.

Everyday Sexism Project Danmark er en selvstændig forening og har til formål at dokumentere oplevelser og beretninger, der vidner om en ubalance mellem kønnene i enhver henseende.

Miljøpunkt Nørrebro arbejder for et bedre miljø på Nørrebro, ved bl.a. at gennemføre håndgribelige miljø- og klimaprojekter.

VedvarendeEnergikøbenhavn er en lokal forening med det formål at fremme en miljø og energivenlig udvikling i hovedstadsområdet.

Landsforeningen af Fleks- og Skånejobberes formål er at arbejde for at forbedre vilkårene for fleks- og skånejobberne. De afholder kurser,

yder råd og vejledning, går med som bisidder for medlemmerne, samarbejder med jobcentre og arbejdsgivere om jobskaffelse og fastholdelse og ved stadige drøftelser med politikere, fagbevægelse og andre.

Cyklistforbundet hovedfokus ligger i at gøre cyklen til det oplagte og trygge valg i hverdagen for alle og for at skabe en sundere og mere bæredygtig verden med cyklen som løftestang.

MINO Danmark arbejder for et samfund med engagerede og ligestillede minoritetsborgere, hvor hovedfokus ligger i at understøtte udviklingen af den enkeltes identitet, for at denne kan indgå som en aktiv del af samfundet på lige fod med flertallet.

Miljøpunkt Indre by & Christianshavn støtter og udvikler det lokale miljøarbejde, ved at skabe bedre livskvalitet og et bæredygtigt miljø.

Danmarks Naturfredningsforening København er en medlemsforening, der arbejder for naturen og miljøet i Danmark. Foreningen arbejder på mange niveauer. Gennem lokalt arbejde, fredninger, lobbyvirksomhed og konkrete projekter.

Amager Fælleds Venner er en borgergruppe, der arbejder ansvar for bevarelse af Amager Fælled som et værdifuldt og uerstatteligt stykke bynatur og et vigtigt grønt rekreativt åndehul.

Landsforeningen LIVSVÆRK er en forening for børn og unge, der i en periode af deres liv har brug for særlig støtte og omsorg. Har bl.a. fokus på rådgivning og igangsættelse af nye projekter, som kan gøre en reel forskel for udsatte børn og unge.

FN-forbundet København er en lokalafdeling af forbundet, der som frivillig forening, bl.a. har til formål på oplysende og tværpolitisk grundlag at arbejde for styrkelse af interessen for FN, og virkeliggørelse af de principper, som FN bygger på.

RAPPORTEN ER STØTTET AF
HERMOD LANNINGS FOND